

HALI SEKTÖR RAPORU

Haziran 2022

HALI SEKTÖR RAPORU

HALI ÜRÜNÜNÜN TANIMI

Çözü (arış) iplikleri üstüne ayrı bir desen ipliği ile değişik şekillerde düğüm atılarak, aralarından birkaç sıra atkı (argaç) ipliği geçirilip sıkıştırılarak aynı yükseklikte veya yer yer farklı yüksekliklerde, kabartmalı olarak kesilmiş, havlı yüzü olan dokumalara “halı” denmektedir.

Geleneksel olarak dokuma yöntemiyle ve günümüzde ise dokunarak ya da tafting (düz zemin kumaşına ipliklerin dikilmesi) yoluyla üretilen *havlı tekstil yüzeyleri* olarak tanımlanan halının sektörel önemi, dünya ticaretinde de kayda değer ürün gruplarından birini oluşturması sonucunu doğurmuştur.

Dünyada halı ticareti, el halısı, makine halısı ve tüfte halı olmak üzere, üretim teknikleri, yatırım eğilimleri, maliyetleri, tüketici profilleri, kullanılış amaçları, pazar yapıları ve sermaye yoğunlukları oldukça farklı olan üç ana grupta incelenmektedir. El halısı, emek-yoğun ve tarihsel-kültürel miras yoluyla gelişen motiflere dayalı bir üretim yapısı sergilerken; makine halısı, sermaye-yoğun ve teknik tekstil kategorisinde ele alınabilecek bir üretim yapısına sahiptir.

Kalın bir zemin üzerine bağlanan hav¹ sonucunda üretilen makine halısının el halısından farkı, ilmeklerinin çözgü yönünde hav çözgülerinden oluşmasıdır. El halısında ayrı bir iplik ile çözgü üzerine düğüm atılırken, makine halısında hav yüzeyi hav çözgünün atkılarla U biçiminde bağlantı yapmasıyla oluşmaktadır. Tüfte halı ise, önceden dokunmuş bir zemin dokusu üzerine tuft ipliklerinin dokunması ile oluşmaktadır.

Armonize Sistem sınıflandırmasına göre halılar 57. Fasılda (58. Fasılda tane 6'lı GTİP'te yalnızca 1 ürün yer almaktadır. Bu ürün tanımında yer alan ürün grupları aşağıda yer almaktadır:

El Halısı ve Kilim	
5701	Düğümlü veya Sarmalı Halılar (El Dokuması Halılar)
570210	Kilim, Sumak, Karaman vb. Elde Dokunmuş Yer Döşemeleri
580500	Elişi Duvar halıları
Makine Halısı	
570220–570299 Arası	Dokuma Makine Halıları
5704	Keçeden Halılar
5705	Diğer Halılar ve Yer Kaplamaları
Tüfte Halı	
5703	Tüfte Halı

¹ Kadife, çuha, yün vb.nin yüzeyindeki ince tüy.

ÜLKEMİZİN MAKİNE HALISI PROFİLİ

Makine halısı, sermaye yoğun bir sektör olması ve teknik tekstillerle paralel yönde gelişmesi sebebiyle üzerinde önemle durulması gereken bir sektör olarak değerlendirilmektedir:

Ülkemizin makine halısı üretiminin büyük çoğunluğu Gaziantep'te yerleşik olan firmalarca yerine getirilmektedir. Makine halısı üreticiliğinin yoğun olduğu diğer illerimiz ise Kayseri ve İstanbul olarak belirtilebilir.

TÜRKİYE'NİN MAKİNE HALISI DIŞ TİCARETİ

İhracat

İhracat	Dolar Değeri	Değişim
2013	1.890.625.138	-
2014	2.025.816.070	7,15%
2015	1.728.059.206	-14,70%
2016	1.640.286.162	-5,08%
2017	1.856.632.360	13,19%
2018	1.924.725.335	3,67%
2019	2.143.562.474	11,37%
2020	2.246.561.006	4,81%
2021	2.737.613.720	21,86%

Makine halısı ihracatımız uzun yıllardan beri artış gösteren sektörlerimiz arasında yer almaktadır. Makine halısı ihracatı, 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış göstermiştir. Ancak 2015 yılında bir önceki seneye oranla değer bazında %14,8 oranında azalarak 1,7 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Kovid-19 pandemisinin etkilerinin bütün dünyaya yayıldığı 2020 yılında, bir önceki yıla oranla %4,8 oranında artış ile 2,2 milyar dolar civarında gerçekleşmeyi başarmıştır. Makine halısının, Kovid-19 pandemisinin etkilerinin en ağır hissedildiği 2020 yılında artış gösteren sektörlerden birisi olması dikkat çekicidir. 2021 yılına gelindiğinde ise, makine halısı ihracatı bir önceki yıla oranla %21,9 artış ile 2,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ürünler itibariyle makine halısı ihracatımız değerlendirildiğinde ise; en önemli ihraç ürün grubunun 5702 GTİP kodlu "dokuma makine halıları" olduğu gözlemlenmektedir.

GTİP	ÜRÜN	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
570220-570299	Dokuma Halı	2.124.932.538	2.223.094.267	2.700.143.446	21,5%	98,6%
570410-570490	Keçeden Halılar	1.378.217	1.787.879	3.531.310	97,5%	0,1%
570500	Diğer Halı ve Yer Kaplamaları	17.251.719	21.678.860	33.970.362	56,7%	1,2%
GENEL TOPLAM		2.143.562.474	2.246.561.006	2.737.645.118	21,9%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Makine halısı ihracatımızda en önemli pazarımız aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, 2021 yılında 1 milyar 90 milyon Dolarlık ihracat tutarı ve %23'lük pay ile ABD'dir. Makine halısı ihracatımızda ilk 15 ülkenin toplam payı %75 dolayındadır. 2021 yılında ülkeler bazında makine halısı ihracatımıza bakıldığında, Bulgaristan en fazla ihracat artışı gerçekleştirdiğimiz ülke olarak dikkat çekmektedir. 2021 yılında Bulgaristan'a makine halısı ihracatımız %913,9 oranında artarak yaklaşık 65 milyon Dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Ülke	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay
ABD	624.908.181	886.450.357	1.090.410.499	23,0%	39,8%
BAE	64.252.041	65.678.139	147.207.553	124,1%	5,4%
Almanya	115.317.329	126.338.290	144.497.511	14,4%	5,3%
Irak	95.521.048	73.455.897	102.390.426	39,4%	3,7%
Mısır	73.393.728	73.380.797	82.769.219	12,8%	3,0%
İngiltere	45.278.013	54.673.651	75.867.795	38,8%	2,8%
Libya	84.428.140	39.105.267	75.682.134	93,5%	2,8%
Bulgaristan	5.692.812	6.499.810	65.900.014	913,9%	2,4%
Kanada	25.348.054	29.500.156	53.105.984	80,0%	1,9%
İsrail	30.729.820	27.726.651	47.878.467	72,7%	1,7%
Kazakistan	26.171.261	31.473.399	47.756.740	51,7%	1,7%
Kuveyt	27.871.267	24.377.923	34.277.190	40,6%	1,3%
Polonya	26.313.155	27.784.100	33.740.676	21,4%	1,2%
İsveç	21.097.397	21.066.825	30.878.192	46,6%	1,1%
Romanya	24.505.904	22.562.720	30.570.143	35,5%	1,1%
İlk 15 Ülke	1.290.828.150	1.510.073.982	2.062.932.543	36,6%	75,4%
Toplam	2.143.561.835	2.246.561.006	2.737.645.118	21,9%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

İthalat

İthalat	Dolar Değeri	Değişim
2013	34.106.806	-
2014	31.178.809	-8,6%
2015	29.036.551	-6,9%
2016	24.313.581	-16,3%
2017	21.100.747	-13,2%
2018	22.123.512	4,8%
2019	20.498.549	-7,3%
2020	16.416.609	-19,9%
2021	24.357.185	48,4%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Yıllar itibariyle makine halısı ithalatımız dalgalı bir seyir izlemektedir. 2020 yılında bir önceki yıla göre %19,9 gerileyerek 16 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 ise yılında makine halısı ithalatımız, değer bazında bir önceki seneye göre %48,5 oranında artarak 24 milyon Dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

GTİP	Ürün	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
570220-570299	Dokuma Makine Halıları	15.827.255	10.379.499	15.673.843	51,00%	64,30%
570410-570490	Keçeden Halılar	2.253.090	1.340.639	2.070.938	54,50%	8,50%
570500	Diğer Halı Ve Yer Kaplamaları	2.418.204	4.696.471	6.612.404	40,80%	27,10%
Genel Toplam		20.498.549	16.416.609	24.357.185	48,40%	100,00%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ürün bazında incelendiğinde ise, en fazla ithalat yaptığımız ürün grupları numaralı “dokuma makine halıları”, “diğer halılar ve yer kaplamaları” ve “keçeden halılar” olarak sıralanmaktadır.

2021 yılında dokuma makine halıları ithalatımız değer bazında %51 oranında artarak yaklaşık 15,6 milyon dolar, diğer halılar ve yer kaplamaları ise %40,8 oranında artarak 6,6 milyon dolar, keçeden halılar ise %54,50 oranında artarak 20 milyon dolar, değerinde gerçekleşmiştir.

Makine halısı ithalatımız ülkesel bazda incelendiğinde, sırasıyla Çin (%16,7), Mısır (%14,7) ve Hindistan (%14,5) gelmekte olup, bu üç ülke makine halısı ithalatımızın %45,9’unu teşkil etmektedir.

2021 yılında Çin’den makine halısı ithalatımız %77,7 oranında artarak 4 milyon dolar Mısır’dan %382,4 oranında artarak yaklaşık 3,6 milyon dolar, Hindistan’dan ise %43,6 oranında artarak 3,5 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Ülke	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Çin	1.032.581	2.287.582	4.065.918	77,7%	16,7%
Mısır	1.550.862	742.536	3.581.872	382,4%	14,7%
Hindistan	2.958.773	2.463.254	3.537.814	43,6%	14,5%
Bulgaristan	5.160.979	4.305.562	3.273.779	-24,0%	13,4%
Suudi Arabistan	239.903	53.577	2.299.498	4191,9%	9,4%
Belçika	934.145	951.951	1.674.485	75,9%	6,9%
Hollanda	1.004.887	600.315	1.051.835	75,2%	4,3%
Almanya	1.645.303	887.892	817.060	-8,0%	3,4%
İtalya	1.308.225	653.672	733.969	12,3%	3,0%
İran	1.321.539	242.870	703.917	189,8%	2,9%
Bangladeş	184.629	271.843	444.228	63,4%	1,8%
İngiltere	554.862	237.550	301.829	27,1%	1,2%
İspanya	219.762	95.499	295.724	209,7%	1,2%
Polonya	44.581	1.439.015	246.656	-82,9%	1,0%
Moldova	108.926	-	187.931	-	0,8%
Diğer	2.228.592	1.183.491	1.140.670	-3,6%	4,7%

Genel Toplam	20.498.549	16.416.609	24.357.185	48,4%	100,0%
---------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------	---------------

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

2021 yılında en fazla makine halısı ithalatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke arasında en fazla gerileme %82,9 oranında gerileme ile Polonya olurken; ithalatımızdaki en fazla artış %4191,9 oranında artış ile Bulgaristan olmuştur.

2021 yılında en fazla makine halısı ithalatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke, toplam makine halısı ithalatımızın yaklaşık %95,3'ünü oluşturmuştur.

DÜNYA MAKİNE HALISI TİCARETİ

Dünya makine halısı ithalatı 2021 yılında, bir önceki yıla oranla %28,7 oranında artarak 8,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

DÜNYA MAKİNE HALISI İTHALATI (1.000 \$)

Ülke	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
ABD	1.733.569	1.873.542	2.595.449	38,5%	30,7%
Almanya	486.595	523.338	613.100	17,2%	7,3%
Birleşik Krallık	299.748	265.969	344.452	29,5%	4,1%
Japonya	310.340	290.878	333.590	14,7%	3,9%
Fransa	253.162	219.670	292.782	33,3%	3,5%
Suudi Arabistan	300.654	207.429	258.037	24,4%	3,1%
Kanada	178.072	181.662	249.727	37,5%	3,0%
BAE	112.071	97.547	228.247	134,0%	2,7%
Hollanda	140.115	130.180	200.581	54,1%	2,4%
Irak	282.662	258.681	191.416	-26,0%	2,3%
Polonya	85.367	152.517	183.264	20,2%	2,2%
Belçika	125.160	124.608	161.117	29,3%	1,9%
Avustralya	109.588	116.351	152.321	30,9%	1,8%
İsveç	103.548	98.255	137.789	40,2%	1,6%
Rusya Federasyonu	98.646	91.018	120.240	32,1%	1,4%
Türkiye (47. Sırada)	20.419	16.402	24.259	47,9%	0,3%
İlk 15 Ülke Toplam İthalatı	4.619.297	4.631.645	6.062.112	30,9%	71,7%
Diğer	2.135.211	1.936.698	2.388.288	23,3%	28,3%
Genel Toplam	6.754.508	6.568.343	8.450.400	28,7%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022

ITC Trademap istatistiklerine göre, dünya makine halısı ithalatında ABD, Almanya, Birleşik Krallık, Japonya, Fransa öne çıkan ülkeler olarak yer almaktadır. Söz konusu 5 ülkenin dünya makine halısı ithalatının %49,5'ine hâkim olduğu görülmektedir.

DÜNYA MAKİNE HALISI İHRACATI (1.000 \$)

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Türkiye	2.143.592	2.246.593	2.737.762	21,9%	30,8%
Çin	1.461.847	1.582.281	1.896.637	19,9%	21,4%
Hindistan	798.146	788.951	1.119.777	41,9%	12,6%
Belçika	612.589	524.387	646.870	23,4%	7,3%
Hollanda	248.126	222.922	308.640	38,5%	3,5%
Almanya	219.791	224.084	268.816	20,0%	3,0%
ABD	192.616	196.213	214.828	9,5%	2,4%
Mısır	50.659	150.945	194.561	28,9%	2,2%
Polonya	108.445	96.154	109.670	14,1%	1,2%
Birleşik Krallık	139.666	116.145	101.309	-12,8%	1,1%
İsveç	73.467	68.915	86.801	26,0%	1,0%
Fransa	95.015	72.788	83.606	14,9%	0,9%
İspanya	75.800	67.851	82.340	21,4%	0,9%
Bulgaristan	6.918	9.419	73.798	683,5%	0,8%
BAE	62.172	69.585	71.113	2,2%	0,8%
İlk 15 Ülke Toplam	6.288.849	6.437.233	7.996.528	24,2%	90,0%
Diğer	1.155.721	1.028.702	883.864	-14,1%	10,0%
Genel Toplam	7.444.570	7.465.935	8.880.392	18,9%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022

Dünya makine halısı ihracatında önde gelen ülkeler ise Türkiye, Çin, Hindistan, Belçika ve Hollanda'dır. Türkiye tek başına pazarın %30,8'ini elinde bulundurarak, dünyada lider konumdadır. Türkiye'nin hemen ardından gelen Çin ise %21,4'lük pazar payına sahip bulunmaktadır.

TÜRKİYE'NİN TÜFTE HALI DIŞ TİCARETİ

İhracat

Ülkemizin tüfte halı ihracatında 2013-2021 yılları arasında değer bazında Kovid-19 pandemisinin başladığı 2020 yılı haricinde artış yaşanmıştır. 2021 yılında bir önceki yıla göre tüfte halı ihracatımız değer bazında %29,3 oranındaki artışla yaklaşık 444milyon dolara yükselmiştir.

Yıllar	Dolar Değeri	Değişim
2013	173.010.516	-
2014	208.351.171	20,4%
2015	216.972.034	4,1%
2016	233.555.828	7,6%
2017	269.030.948	15,2%
2018	307.326.556	14,2%
2019	354.159.320	15,2%
2020	343.021.555	-3,1%
2021	443.583.150	29,3%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ülkeler bazında tüfte halısı ihracatımız incelendiğinde ise; en fazla tüfte halı ihraç ettiğimiz ülkeler İngiltere, ABD, Irak, Libya olarak sıralanmakta olup, söz konusu ülkelerin tüfte halı ihracatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %19,7, %16,7, %16,3, %4,7 düzeyindedir.

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
İngiltere	69.043.901	70.456.007	87.202.115	23,8%	19,7%
ABD	35.546.955	46.000.857	74.096.632	61,1%	16,7%
Irak	44.747.105	35.881.217	72.510.497	102,1%	16,3%
Libya	27.718.173	20.221.968	20.628.670	2,0%	4,7%
Kuveyt	10.200.063	12.792.573	15.049.380	17,6%	3,4%
Almanya	9.442.454	12.975.991	14.068.888	8,4%	3,2%
İsrail	7.767.427	8.305.197	12.113.559	45,9%	2,7%
Katar	9.355.697	9.713.541	9.207.688	-5,2%	2,1%
İtalya	6.394.504	6.208.556	8.412.559	35,5%	1,9%
Belçika	11.787.698	9.321.141	8.232.262	-11,7%	1,9%
Fransa	4.767.843	3.797.430	7.831.534	106,2%	1,8%
Mısır	8.705.148	5.943.932	7.460.186	25,5%	1,7%
BAE	9.422.863	3.526.314	6.863.511	94,6%	1,5%
Rusya Federasyonu	4.625.592	4.078.473	6.483.591	59,0%	1,5%
Moritanya	2.820.862	4.933.376	5.188.131	5,2%	1,2%
İlk 15 Ülke Toplam	262.346.285	254.156.573	355.349.203	39,8%	80,1%
Genel Toplam	354.140.277	343.021.555	443.565.025	29,3%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

İthalat

Ülkemizin tüfte halı ithalatı dalgalı bir seyir izlemekte olup, tüfte halı ithalatımız 2021 yılında 2020 yılına göre %25 oranında artarak 27,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Yıllar	Dolar Değeri	Değişim
2013	43.304.483	-
2014	44.219.901	2,1%
2015	41.591.362	-5,9%
2016	29.196.110	-29,8%
2017	29.989.413	2,7%
2018	28.586.452	-4,7%
2019	29.205.637	2,2%
2020	22.184.637	-24,0%
2021	27.727.973	25,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ülkeler bazında tüfte halı ithalatımız incelendiğinde ise; en fazla ithalat Hollanda, Belçika ve Sırbistan'dan yapılmış olup, söz konusu ülkelerin tüfte halı ithalatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %35,9, %21,3 ve %12,3 düzeyindedir. Anılan ülkelere yapmış olduğumuz tüfte halı ithalatı, toplam sektör ithalatımızın yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır.

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Hollanda	9.598.031	6.339.679	9.963.408	57,2%	35,9%
Belçika	4.474.441	3.490.612	5.896.004	68,9%	21,3%
Sırbistan	3.293.796	3.006.412	3.409.456	13,4%	12,3%
Çin	3.578.913	2.532.932	2.277.737	-10,1%	8,2%
Avusturya	1.400.268	1.742.201	1.598.819	-8,2%	5,8%
İngiltere	2.226.409	2.028.497	1.278.899	-37,0%	4,6%
Hindistan	937.027	932.461	1.171.964	25,7%	4,2%
Almanya	751.206	261.822	356.711	36,2%	1,3%
ABD	891.231	249.444	320.876	28,6%	1,2%
Polonya	89.836	297.599	276.903	-7,0%	1,0%
Fransa	522.682	611.245	252.982	-58,6%	0,9%
Danimarka	190.263	80.648	129.472	60,5%	0,5%
Tayland	424.283	120.038	125.879	4,9%	0,5%
Mısır	223.281	16.466	97.981	495,1%	0,4%
İran	161.333	13.606	94.528	594,8%	0,3%
İlk 15 Ülke Toplam	28.763.000	21.723.662	27.251.619	25,4%	98,3%
Diğer	442.523	460.975	476.354	3,3%	1,7%
Genel Toplam	29.205.523	22.184.637	27.727.973	25,0%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

DÜNYA TÜFTE HALI TİCARETİ

Dünya tüfte halı ithalatı, 2021 yılında %21,6 oranında artarak yaklaşık 7,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında en fazla ithalat yapan ülke ABD olup, dünya ithalatının %15,8'ini tek başına gerçekleştirmektedir. ABD'yi %12 ile Birleşik Krallık ve %7,5 payla Almanya takip etmektedir.

DÜNYA TÜFTE HALI İTHALATI (1.000 \$)

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
ABD	853.729	832.234	1.127.046	35,4%	15,8%
Birleşik Krallık	773.484	636.522	854.624	34,3%	12,0%
Almanya	551.717	538.731	534.978	-0,7%	7,5%
Kanada	530.046	443.094	475.084	7,2%	6,7%
Fransa	215.795	200.746	268.534	33,8%	3,8%
Hollanda	196.957	178.955	267.622	49,5%	3,7%
Japonya	261.913	242.398	252.269	4,1%	3,5%
Avustralya	250.760	232.576	236.477	1,7%	3,3%
İspanya	120.585	114.148	166.524	45,9%	2,3%
Suudi Arabistan	147.684	150.265	154.695	2,9%	2,2%
Polonya	119.235	115.676	137.715	19,1%	1,9%
Çekya	142.515	120.296	123.372	2,6%	1,7%
Rusya Federasyonu	114.322	104.934	121.864	16,1%	1,7%
Belçika	119.705	106.852	119.853	12,2%	1,7%
İsveç	122.973	90.065	118.247	31,3%	1,7%
İlk 15 Ülke Toplam	4.521.420	4.107.492	4.958.904	20,7%	69,5%
Diğer	2.072.175	1.762.939	2.178.110	23,5%	30,5%
Genel Toplam	6.593.595	5.870.431	7.137.014	21,6%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022

Dünya tüfte halı ihracatının 2021 yılı itibariyle %19,2'sini Çin, %13,5'ini Hollanda, %12,9'unu Belçika, %10,2'sini Hindistan ve %7'sini ABD gerçekleştirmiştir. Söz konusu beş ülke, dünya tüfte halı ihracatının %62,8'ini gerçekleştirmektedir. Türkiye ise %5,9 payla dünyanın en büyük altıncı tüfte halı tedarikçisi olup 2021 yılında Türkiye'nin tüfte halı ihracatı %29,3 oranında artmıştır.

DÜNYA TÜFTE HALI İHRACATI (1.000 \$)

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Çin	1.417.486	1.346.083	1.438.078	6,8%	19,2%
Hollanda	920.952	862.706	1.016.457	17,8%	13,5%
Belçika	992.483	842.131	969.531	15,1%	12,9%
Hindistan	534.325	549.055	764.634	39,3%	10,2%
ABD	686.088	531.803	526.800	-0,9%	7,0%
Türkiye	354.163	343.022	443.596	29,3%	5,9%
Almanya	323.563	287.054	296.512	3,3%	3,9%
Vietnam	143.689	242.623	273.420	12,7%	3,6%
Birleşik Krallık	192.499	163.271	159.014	-2,6%	2,1%
Polonya	123.516	120.245	132.891	10,5%	1,8%
Danimarka	144.641	105.062	130.908	24,6%	1,7%
Fransa	139.325	116.643	116.080	-0,5%	1,5%
BAE	101.398	93.449	102.814	10,0%	1,4%
İtalya	88.649	72.203	94.384	30,7%	1,3%
Tayland	122.838	96.330	93.647	-2,8%	1,2%
İlk 15 Ülke Toplam	6.285.615	5.771.680	6.558.766	13,6%	87,4%
Diğer	917.569	812.254	949.762	16,9%	12,6%
Genel Toplam	7.203.184	6.583.934	7.508.528	14,0%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022

EL HALISI PROFİLİ

Dünya el halısı ve kilim üretimi ve ihracatı genellikle Hindistan, Pakistan, İran, Nepal, Türkiye ve Çin tarafından yapılmaktadır. Söz konusu ülkelerin dünya el dokuması halı ve kilim pazarına hâkim olmalarının sebepleri;

- İthalatçı ülkelerdeki dağıtım kanallarının, depolarının ve perakende ağının büyük çoğunluğuna sahip olmaları,
- Bu dağıtım kanallarında kendi ülkelerinin ürünleri dışında ürünleri satmamaları,
- Bu ürünlerde en fazla maliyet kalemini oluşturan işçilik giderlerinin bu ülkelerde oldukça düşük olması nedeniyle ürünleri dünya pazarına düşük fiyatla sunabilmeleri,
- Bu ülkelerin uzun yıllardır ürünleri için batı pazarlarında oluşturdukları güçlü imaj olarak sıralanabilir.

TÜRKİYE’NİN EL HALISI DIŞ TİCARETİ

İhracat

Ülkemizin el halısı ihracatı dalgalı bir seyir izlemekte olup, kriz dönemlerinden bağımsız olarak artış ve azalışlar göstermektedir. Türkiye’nin el halısı ihracatı 2013 yılında 133 milyon dolarken, 2019 yılına kadar ihracat sürekli gerilemiştir. 2011 – 2018 yılları arası dönemde Türkiye’nin el halısı ihracatı %61 oranında gerilemiştir.

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, 2019 yılında el halısı ihracatımız 2018 yılına göre değer bazında ise %9,5 oranındaki artışla 56,1 milyon dolara ile yükselmiştir. 2021 yılında el halısı ihracatımız bir önceki yıla oranla %88,3 oranında artarak 59,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Yıllar	Dolar Değeri	Değişim
2013	133.100.767	-
2014	128.514.686	-3,4%
2015	85.942.211	-33,1%
2016	59.222.783	-31,1%
2017	56.614.604	-4,4%
2018	51.259.074	-9,5%
2019	56.115.233	9,5%
2020	31.426.026	-44,0%
2021	59.182.778	88,3%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Bilgi Sistemi

Ülkeler bazında el halısı ihracatımız incelendiğinde ise; en fazla el halısı ihraç ettiğimiz ülkeler ABD, İtalya ve Almanya olarak sıralanmakta olup, söz konusu ülkelerin el halısı ihracatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %52,9, %4,4, ve %3,6 düzeyindedir.

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
ABD	15.758.232	10.527.227	31.336.229	197,7%	52,9%
İtalya	2.092.045	1.319.704	2.595.786	96,7%	4,4%
Almanya	2.565.284	1.857.277	2.113.479	13,8%	3,6%
Fransa	887.900	1.054.457	1.961.579	86,0%	3,3%
Irak	709.684	710.517	1.137.086	60,0%	1,9%
İngiltere	511.281	406.062	1.071.739	163,9%	1,8%
Libya	827.372	259.275	983.167	279,2%	1,7%
Avusturya	488.007	305.400	950.672	211,3%	1,6%
İsrail	961.878	792.413	915.287	15,5%	1,5%
Romanya	262.963	631.832	881.715	39,5%	1,5%
Hollanda	771.553	527.451	876.637	66,2%	1,5%
Avustralya	237.641	151.552	867.806	472,6%	1,5%
Çekya	2.070.822	864.353	747.108	-13,6%	1,3%
İsviçre	1.840.550	592.594	737.898	24,5%	1,2%
Kanada	347.665	125.183	685.464	447,6%	1,2%
İlk 15 Ülke	30.332.877	20.125.297	47.861.652	137,8%	80,9%
Diğer	25.782.356	11.300.729	11.321.126	0,2%	19,1%
Genel Toplam	56.115.233	31.426.026	59.182.778	88,3%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Bilgi Sistemi

2021 yılında Türkiye'nin en fazla el halısı ihracatı gerçekleştirdiği ülke konumundaki ABD'ye ihracat %197,7 oranında artarak yaklaşık 31,3 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde Türkiye'nin Avustralya'ya ihracatındaki artış oranı dikkat çekicidir. En fazla el halısı ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk on beş ülke içerisinde 2021 yılında ihracatımızda en fazla gerileme olan ülke ise %13,6 oranında gerileme ve 747 bin dolar değerinde ihracatla Çekya olmuştur.

İthalat

Ülkemizin el halısı ithalatı 2013 yılında beri farklı oranlarda, 2019 yılı hariç, sürekli bir düşüş halinde gerçekleşmektedir. Diğer yandan, 2021 yılında sektör ithalatı değer bazında, bir önceki yıla oranla %5,8 oranında azalarak 4,9 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Yıllar	Dolar Değeri	Değişim
2013	109.405.769	-
2014	100.192.622	-8,4%
2015	33.706.558	-66,4%
2016	12.898.019	-61,7%
2017	8.289.869	-35,7%
2018	7.396.051	-10,8%
2019	8.563.780	15,8%
2020	5.162.383	-39,7%
2021	4.863.726	-5,8%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Bilgi Sistemi

Ülkeler bazında el halısı ithalatımız incelendiğinde ise; en fazla ithalat Pakistan, Hindistan, Çin gerçekleştirilmekte olup, söz konusu ülkelerin el halısı ithalatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %29,6 %16,9 ve %9,6 düzeyindedir. Anılan ülkelerden gerçekleştirmiş olduğumuz el halısı ithalatı, toplam el halısı ithalatımızın %56'sını oluşturmaktadır.

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Pakistan	1.568.481	651.312	1.440.875	121,2%	29,6%
Hindistan	2.192.143	1.121.335	822.721	-26,6%	16,9%
Çin	718.440	1.371.933	469.029	-65,8%	9,6%
Almanya	188.431	124.447	440.925	254,3%	9,1%
Afganistan	686.600	710.335	409.956	-42,3%	8,4%
ABD	127.751	5.869	313.570	5242,8%	6,4%
Fransa	40.940	39.566	281.673	611,9%	5,8%
İtalya	119.905	79.919	142.922	78,8%	2,9%
Bangladeş	321.729	536.011	141.266	-73,6%	2,9%
İran	160.053	20.988	76.106	262,6%	1,6%
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	-	-	59.903	-	1,2%
Moldova	92.513	-	48.014	-	1,0%
Yunanistan	14.367	39.060	46.823	19,9%	1,0%
İngiltere	75.821	47.282	41.042	-13,2%	0,8%
Nepal	26.077	31.713	21.690	-31,6%	0,4%
İlk 15 Ülke	6.333.251	4.779.770	4.756.515	-0,5%	97,8%
Diğer	2.228.531	382.613	107.211	-72,0%	2,2%
Genel Toplam	8.561.782	5.162.383	4.863.726	-5,8%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Bilgi Sistemi

DÜNYA EL HALISI TİCARETİ

Dünya el halısı ihracatı 2021 yılında %16,4 oranında artarak 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Hindistan dünya el halısı ihracatının %28,7'sini tek başına karşılamaktadır.

DÜNYA EL HALISI İHRACATI (1.000 \$)

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
Hindistan	348.510	320.917	336.832	5,0%	28,7%
Mısır	183.723	152.692	174.295	14,1%	14,9%
İran	79.431	77.972	80.186	2,8%	6,8%
Pakistan	65.958	53.338	78.273	46,7%	6,7%
Nepal	67.148	53.307	69.877	31,1%	6,0%
Çin	54.248	39.197	62.972	60,7%	5,4%
Türkiye	56.119	31.426	59.189	88,3%	5,1%
İtalya	30.607	24.319	38.622	58,8%	3,3%
ABD	32.601	45.488	29.854	-34,4%	2,5%
Almanya	33.014	31.935	29.119	-8,8%	2,5%
Danimarka	17.605	21.583	25.770	19,4%	2,2%
Fas	20.426	17.755	23.349	31,5%	2,0%
Afganistan	24.890	12.120	19.596	61,7%	1,7%
İsveç	8.692	10.108	15.726	55,6%	1,3%
Birleşik Krallık	19.667	10.265	15.053	46,6%	1,3%
İlk 15 Ülke	1.042.639	902.422	1.058.713	17,3%	90,3%
Diğer	102.617	104.130	113.117	8,6%	9,7%
Genel Toplam	1.145.256	1.006.552	1.171.830	16,4%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022

Dünya el halısı ithalatı 2021 yılı itibariyle %43,2'sini ABD, %7'sini Almanya, %5,9'unu Birleşik Krallık gerçekleştirmiştir. Söz konusu üç ülke, dünya el halısı ithalatının %56,1'ini gerçekleştirmektedir.

DÜNYA EL HALISI İTHALATI (1.000 \$)

Ülkeler	2019	2020	2021	Değişim (2020-2021)	Pay (2021)
ABD	442.644	377.606	479.874	27,1%	43,2%
Almanya	80.854	70.494	78.261	11,0%	7,0%
Birleşik Krallık	61.992	53.378	64.996	21,8%	5,9%
Japonya	39.386	26.313	33.994	29,2%	3,1%
İsviçre	28.685	25.533	32.938	29,0%	3,0%
Kanada	33.386	29.359	31.532	7,4%	2,8%
Fransa	24.086	22.995	30.332	31,9%	2,7%
İtalya	27.031	20.001	30.330	51,6%	2,7%
BAE	12.914	7.603	26.753	251,9%	2,4%
Danimarka	13.813	15.325	25.411	65,8%	2,3%
Avustralya	18.341	17.831	24.698	38,5%	2,2%
İsveç	15.776	13.433	24.189	80,1%	2,2%
Avusturya	17.613	14.290	19.574	37,0%	1,8%
Hollanda	15.553	12.928	17.990	39,2%	1,6%
Norveç	9.219	8.448	10.980	30,0%	1,0%
İlk 15 Ülke	841.293	715.537	931.852	30,2%	83,9%
Diğer	209.566	158.680	178.572	12,5%	16,1%
Genel Toplam	1.050.859	874.217	1.110.424	27,0%	100,0%

Kaynak: ITC TradeMap- Haziran 2022